
Handling 2025 nr 265**Motion av Edwin Friedlaender (M),
Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M)
och Zagros Hama (M) om att avskaffa
”enprocentsregeln” för konstnärlig
gestaltning i kommunala byggprojekt**

Göteborg är en stad med starka kulturella rötter och en plats på den internationella kulturscenen. Fria ateljéer, scener, gallerier och offentliga rum ger konsten utrymme att växa, och kulturskolan låter barn och unga utveckla sina kreativa talanger. Kulturen är en vital del av ett öppet samhälle och ska inspirera, utmana och väcka känslor på egna villkor, inte genom byråkratiska påbud.

Den så kallade enprocentsregeln i Göteborgs Stad innebär att en procent av byggkostnaden i kommunala byggprojekt och anläggningar ska avsättas till konstnärlig gestaltning. Regeln infördes 2013 med ambitionen att stärka den offentliga konsten, men i praktiken har den blivit stel, dyr och tvingande och drar resurser från kärnverksamhet och verkliga behov.

I tider när stadens ekonomi pressas och underskotten växer inom skola, vård och trygghet är det orimligt att varje byggprojekt ska tvingas avsätta en fast procent till konst, oavsett relevans. Vi värnar kulturlivet i Göteborg stort, men vi värnar också ansvaret för göteborgarnas skattemedel. I nuvarande regelverk är maxtaket för konstutsmyckningen 350 prisbasbelopp, vilket innebär att konst för upp emot 19 miljoner kan ”tvingas” in i stora projekt. Det är inte att hushålla med göteborgarnas skattemedel.

När konst finansieras genom schablonregler riskerar den att reduceras till utsmyckning snarare än uttryck. Den bästa konsten uppstår inte ur budgettrader utan ur frihet, engagemang och kvalitet. Ett konstverk blir inte bättre för att det är obligatoriskt.

Göteborgs Stad har dessutom byggt upp en särskild administrativ enhet inom kulturförvaltningen som till stor del existerar enbart för att samordna, följa upp och processleda tillämpningen av enprocentsregeln. När regeln avskaffas finns inte längre något behov av denna byråkratiska apparat. De resurser som idag går till att administrera regelverket bör i stället användas till fri kulturverksamhet, konstnärliga stipendier eller andra insatser som direkt gynnar kulturutövare och stadens invånare.

Vi föreslår att beslut om konstnärlig gestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag, utifrån platsens karaktär och projektets syfte. Det ska vara möjligt men inte obligatoriskt att inkludera konst i stadsbyggandet. När det sker ska det ske för att det tillför något och inte för att det krävs på papper. Konst är viktig men den blir inte bättre för att den är obligatorisk.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar upphävs.

Edwin Friedlaender (M) Hampus Magnusson (M)

Anneli Rhedin (M) Zagros Hama (M)